

Petrarca

AZ OLASZ LÍRA ELSŐ NAGY ALKOTÓJA

1. A szonett formai és tartalmi sajátosságait Petrarca költészete mellett a szintén reneszánsz kori alkotó, Shakespeare szonettjeiben is vizsgálhatjuk.

Olvasd el Petrarca 156. szonettjét, majd Shakespeare CXXX. (130.) szonettjét!

Készíts összehasonlító, kulcsszavakat tartalmazó táblázatot a benne jelölt szempontok figyelembe vételével! Ezek után fejtsd ki, hogy mely mű tetszett jobban, és miért!

	Petrarca: 156. szonett	Shakespeare: LXXV. szonett
megszólított	az általa szeretett nő	az általa szeretett nő
a nőhöz fűződő viszonya	be nem teljesült szerelem	beteljesült földi szerelem
imádott nő jellemzése	„angyali lény”, „égi szépség”, „fénylő szem”	„szeme nappal föl nem ér”, (ő arcán rózsák nincsenek”
a költemény versszervező elve	a nő méltatása, éteri magasságokba emelése után a természetnél is nagyobb csodaként jellemzi őt	a nőt nem emeli isteni magasságokba, de mégis az iránta érzet tisztelet és megbecsülés zárja a művet
rímelése	ölelkező- és páros rímek	kereszt- és páros rímek

A shakespeare-i szonett közelebb áll hozzám. A szeretett nő idealizálása, isteni magasságokba emelése Petrarcanál figyelhető meg. Ez azonban távol áll a hétköznapioktól, a valódi, beteljesült szerelmi érzéstől. Shakespeare a valóságos, földi szerelmeséhez írta művét, realisabban, de mégis tiszteletteljesen ábrázolja kedvesét benne. Úgy gondolom, hogy a mi életünkben is ez az érzés vezethet a valódi boldogsághoz. Álmodozás helyett a valóságba kapaszkodjunk.

2. Olvasd el Petrarca Magamban, lassan, gondolkodva járom... kezdetű szonettjét! Készítsd el a vers elemzésének kulcsszavas vázlatát az alábbi sablon felhasználásával!

- vershelyzet – a mű kezdő szituációja:
- a lírai én és a természet viszonya:
- magányhoz kapcsolódó érzések:
- Laura szerepe a műben:
- a mű lezárása:
- műformája:

1. vershelyzet – a mű kezdő szituációja:

a magányra vágyó, gondolkodó ember távol az emberektől a békéltető magányt keresi a természetben

2. a lírai én és a természet viszonya:

a lírai én vágyik az ember nélküli, nyugodt, csendet adó természetre
csak a természet nyújthat neki menedéket a gondjai elől

3. magányhoz kapcsolódó érzések:

békéltető, szükséges, áhított magány jelenik meg
de a feszültséget is sugallja az első versszak

4. Laura szerepe a műben:

„mert arcom őrzi visszfényét a lángnak,
mely bennem ég, s jókedvem tűnni látom”.

A láng Laurával azonosítható – a soha nem múló szerelem érzése hatja át

5. a mű lezárása:

az első versszak motívumait fordítja meg – bárhol is jár, a szerelem (ÁMOR) elől nem menekülhet

6. műformája:

petrarcai szonett

3. A reneszánsz kori szonett a későbbi korokban is kedvelt műforma volt. A XX. század egyik legjelentősebb magyar alkotója, Babits Mihály is szívesen fordult ehhez a formához. A szigorú, zárt forma segítette a költőket gondolataik kordában tartásában, a mondanivaló lényegének kiemelésében.

Olvasd el Babits Mihály: A lírikus epilógja című művét! A petrarcai vagy shakespeare-i szonett formai jegyeit ismered fel rajta? Válaszod indokold!

A mű a petrarcai szonett formáját követi:

- 4 db versszakból áll, 2*4 és 2*3 sorosak a strófák.
- Az egyes sorok szótagszáma 11.
- Rímképlete: a-b-a-b, a-b-a-b, c-d-e, c-d-e.
- Az első két versszak tartalma ellentétben áll az utolsó kettővel.